

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/48/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312209553
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5312209553.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a sudcov JUDr. Olgy Belkovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: L. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Čadca ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov - matky: F. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., Y. č. XXX a otca: L. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. J. H. č. XXX, zastúpený splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária Kadlubiec, Starzyk a partneri, s. r. o., so sídlom Žilina, ul. Tvrdého č. 4, IČO: 36 858 820, o zvýšenie výživného, o odvolaní otca dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 6P/37/2012-39 zo dňa 11. februára 2013, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom č. k. 6P/37/2012-39 zo dňa 11. 02. 2013 Okresný súd Čadca zvýšil výživné určené rozsudkom Okresného súdu v Čadci 4P/36/2011 zo dňa 09. 02. 2012 na maloletého L. L. zo sumy 50 eur mesačne na sumu 75 eur mesačne, ktoré výživné zaviazal otca k povinnosti platiť k rukám matky dieťaťa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počnúc dňom 21. 09. 2012. Zameškané výživné za obdobie od 21. 09. 2012 do 31. 01. 13 v sume 125 eur súd povolil otcovi splácať v splátkach po 5 eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám matky dieťaťa pod stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich. .

Rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že: „...Naposledy bolo rozhodnuté o výživnom rozsudkom Okresného súdu Čadca 4P/36/2011 zo dňa 09. 02. 2012, kedy bolo určené výživné na maloletého L. v sume 50 eur mesačne. Maloletý v tom čase navštevoval 9.ročník základnej školy, v súčasnosti navštevuje od septembra 2012 Spojenú školu v Kysuckom Novom Meste, odbor informatika. Matke sa tak jednoznačne zvýšili výdavky na maloletého, nakoľko mu platí mesačne stravu okolo 50-60 eur, internát 16,60 eur plus cestovné vlakom, kde dve cesty stoja 2,14 eur plus maloletý musí dochádzať aj autobusom, kde jedna cesta stojí 0,45 eur. Taktiež mu na začiatku školského roka zakúpila okrem nového bežného oblečenia aj teplákové súpravy, hygienické pomôcky na internát, pracovné oblečenie, pracovné topánky. Zaplatila mu obnovu skriniek v škole, rysovacie potreby, a onedlho mu bude prispievať aj na stužkovú, na ktorú sa budú skladať.

Matka v čase posledného rozhodovania o výživnom ako i v súčasnosti je zamestnaná v spoločnosti STAVMARKET s. r. o. Turzovka s čistým mesačným zárobkom 350 - 360 eur. Okrem toho si predtým privyrábala prácou na dohodu u Jarmily Kupkovej, kde pracovala v nedeľu osem hodín, pričom za hodinu zarobila 2,5 eur. V súčasnosti už matka túto prácu neuvádza, takže možno u nej konštatovať, že taktiež došlo u nej k určitej zmene pomerov, znížil sa jej príjem, ktorý zarobila na dohodu.

Pokiaľ ide o otca, v čase posledného rozhodovania o výživnom bol nezamestnaný, nepoberal ani podporu, v súčasnosti je zamestnaný (pracuje ako strážnik) u Jozefa Grežďa, zarába minimálnu mzdu 283 eur. U otca teda došlo k zmene pomerov, našiel si prácu aj keď s minimálnou mzdou. Býva v nájomnom byte v garzónke. Taktiež došlo k ďalšej zmene pomerov spočívajúcej v tom, že od septembra 2012 býva u otca starší syn K., ktorý je síce plnoletý, ale naďalej študuje na gymnáziu, takže je odkázaný na vyživovaciu povinnosť rodičov, v súčasnosti ju plní otec, u ktorého býva. Matka platí synovi K. stravné lístky. Na začiatku školského roka mu ešte zakúpila pomôcky do školy.

Maloletý L. študuje v 1.ročníku, odbor informatika, počas týždňa býva na internáte, za ktorý platí 16,60 eur a stravu 50 eur mesačne. Cez víkendy chodíeva striedavo k matke a k otcovi. Oblečenie mu nakupuje matka, taktiež mu dáva týždenne 8-9 eur, otec mu dal vreckové asi dvakrát.

Zo správy Mestského úradu v Turzovke okresný súd zistil, že matka býva s dvoma maloletými deťmi v rodinnom dome, ktorého vlastníčkmi sú deti na základe darovacej zmluvy od jej svokrovcov. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, pracuje ako vedúca predajne obuvi s príjmom 350 eur plus poberá prídavky na deti. Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že u každého z účastníkov došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného na maloletého L., a preto okresný súd zvýšil výživné zo sumy 50 eur mesačne na sumu 75 eur mesačne, s prihliadnutím na príjem otca. Z tohto dôvodu matke nevyhovelo v plnom rozsahu, nakoľko otec dosahuje len minimálnu mzdu, menšiu ako matka, aj keď si niekedy v lete brigádniccky privyrobí. Avšak taktiež má vo svojej priamej starostlivosti v súčasnosti ich ďalšieho syna, ktorého živí. Matka mu platí len stravné lístky. Pričom iným spôsobom otcovi na výživu syna K. nepomáha. Sporadicky mu taktiež dá nejaké finančné prostriedky, zaplatí cestu alebo podobne.

Nakoľko súd určoval výživné späťne odo dňa podania návrhu, vzniklo otcovi zameškané výživné za obdobie od 21. 09. 2012 do 31. 01. 2013 za päť mesiacov, t. j. v sume 125 eur (5 x 25 eur), pričom toto výživné otcovi povolil splácať v splátkach po 5 eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám matky dieťaťa pod stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich...“

Proti vyššie uvedenému rozsudku podal otec dieťaťa, prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu odvolanie, na základe ktorého odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že návrh matky dieťaťa na zvýšenie výživného v celom rozsahu zamietne.

Prvostupňovému súdu vytykal to, že na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a tiež aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 205 ods. 2 písm. d/, f/ O. s. p.).

Poukázal na to, že zo zisteného skutkového stavu vyplynulo, že čistý príjem matky dieťaťa za mesiac je 460 eur (pri 360 eur + prídavky na dve deti a výživné 50 eur mesačne). Na druhej strane mesačný príjem otca dieťaťa je 283,83 eur mesačne. Príjem matky dieťaťa je teda podstatne vyšší ako príjem otca. Inak povedané, majetkové pomery rodičov sú vo výraznom nepomere v prospech matky dieťaťa. Táto navyše poberá prídavok na dieťa aj na syna K. L., ktorý momentálne žije s otcom dieťaťa. Na tento prídavok na dieťaťa by si mohol robiť nárok otec dieťaťa, ktorému po odpočítaní mesačných nákladov z jeho príjmu ostáva cca 60 eur na rozdiel od matky dieťaťa, ktorej z jej príjmu ostatne mesačne pomerne viac finančných prostriedkov. Mesačný príjem otca dieťaťa s ťažkosťami stačí na pokrytie mesačných nákladov pre neho a syna K., ktorý s ním žije. Výživné vo výške 50 eur, ktorým momentálne mesačne prispieva maloletému L. je v maximálnej možnej výške, ktorú je odvolateľ schopný mesačne platiť. Navyše otec dieťaťa prispieva synovi aj podľa vyjadrenia jeho matky príležitostne aj na internát a niekedy mu dá aj vreckové. Tiež podľa svojich možností spláca pôžičku na zateplenie rodičovského domu, v ktorom momentálne býva matka dieťaťa s maloletým L..

Tak otec dieťaťa, ako aj matka sa starajú každý o jedného syna. Každý z nich navštevuje strednú školu. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. S poukazom na uvedené preto pokiaľ okresný súd uvádza, že došlo k podstatnej zmene pomerov tým, že maloletý L. navštevuje už strednú školu a nie základnú školu, tak aj otec dieťaťa sa stará o syna, ktorý navštevuje strednú školu. K zmene pomerov oproti skutkovému stavu existujúcemu v čase určenia výšky vyživovacej povinnosti z roku 2012 došlo aj tým, že syn K. už nežije u matky, ale s odvolateľom. Na túto skutočnosť však okresný súd pri zhodnotení vyživovacej povinnosti pravdepodobne vôbec neprihliadal. Vzhľadom k uvedenému otec dieťaťa vyjadril presvedčenie, že nedošlo k takej zmene pomerov u rodičov a detí, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného. Životná úroveň jedného z rodičov a jedného z dvoch detí, z ktorých každý žije u jedného z rodičov, by sa nemal podstatne zhoršiť na úkor druhého z rodičov, či druhého dieťaťa, ale ich úroveň by podľa možnosti mala byť podobná.

V závere podaného odvolania odvolateľ ešte žiadal o vykonanie opravy napadnutého rozsudku, keď v jeho poučení bolo nesprávne uvedené, že voči rozsudku sa účastníci vzdali práva na podanie

oprávneného prostriedku. Z vyjadrenia otca dieťaťa, ako aj zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 11. 02. 2013 vyplýva, že účastníci konania sa práva podať opravný prostriedok nevzdali.

Matka dieťaťa v podanom vyjadrení zo dňa 18. 04. 2013 odvolací súd žiadala, aby rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi.

V ďalších podrobnostiach poprela, že by otec dieťaťa prispieval na jeho výživu príležitostne na internát. Od septembra 2012 do apríla 2013, od ktorého času maloletý navštevuje strednú školu a býva na internáte, jeho otec neprispel na internát ani centom. Na syna tento prispieva len súdom stanovenou výškou výživného 50 eur. Niekedy dá synovi vreckové, v čase keď trávi uňho víkend.

Pokiaľ sa týka staršieho syna K., tento bol v rozvodovom konaní zverený do starostlivosti matke, keďže otec detí sa vyjadril, že deti nechce. Syn K. však bol vždy po návšteve u svojho otca k matke veľmi drzý a verbálne ju neustále napádal. Toto vyústilo do jeho odchodu k otcovi v septembri 2012. Na matkine telefonáty a otázky ohľadom tejto situácie sa otec po troch týždňoch vyjadril v tom zmysle, že to nebude nijako riešiť, keďže syn K. má už 18 rokov a môže si robiť čo chce. Napriek tomu ju syn často navštevuje doma aj v práci. Prispieva mu aj na cestovné, aj vreckovým, sumou koľko jej finančná situácia dovoľuje. Mesačne je to 15 až 20 eur. Okrem toho mu matka platí školskú stravu cca 25 eur mesačne. Otec mal po celý čas ako syn K. býval u matky možnosť požiadať o zmenu starostlivosti, avšak prevziať zodpovednosť na dieťa nechcel a nechce. Matka chodí na rodičovské združenie a pohovory s triednou profesorkou, nakoľko K. je problematický študent. Opakovane každý mesiac synovi matka pripomína, aby si podal žiadosť o výživné, čo však odmieta s tým, že to má čas.

Čo sa týka maloletého L., náklady na jeho štúdium sú neporovnateľne vyššie ako náklady na štúdium syna K., ktorý navštevuje Gymnázium v Turzovke, v mieste bydliska. K. má náklady na cestovné 0,90 eur na deň. Navyše podľa jeho vyjadrenia mu často nepasujú spoje do alebo zo školy, takže často chodí pešo. Školskú stravu mu hradí matka a prispieva mu aj na cestovné a vreckové. Každý druhý víkend trávi u nej, oblečenie a školské pomôcky má od nej. Za čas strávený u otca mal od neho jedny nové tepláky. Naproti tomu na syna L. stojí matku strava na internáte 2,80 eur na deň, ubytovanie 16 eur na mesiac, cestovné 2,14 eur + 0,45 eur na týždeň, vreckové 7 eur na týždeň, z čoho syn hradí drobné výdaje na školu, zošity, perá. Po spočítaní príjmu matky a výdavkov jej zostáva menej finančných prostriedkov ako otcovi dieťaťa. Jeho odvolanie voči rozsudku o zvýšenom výživnom na syna L. je prostriedok, ako sa vyhnúť zvýšenému výživnému. Vzhľadom k situácii na strane oboch rodičov je napadnutý rozsudok okresného súdu spravodlivý, a to aj preto, lebo na pojednávaní otec dieťaťa zhodne s matkou odpovedal, že so zvýšením výživného o 25 eur na mesiac súhlasí.

V závere podaného odvolania ešte matka dieťaťa uviedla, že otec sa nechal zastupovať právnym zástupcom, čo nie lacná záležitosť. Je zarážajúce, že na právnikovi finančné prostriedky má, ale platiť na svojho syna o 25 eur mesačne nie. Pomery na oboch stranách sa pritom zmenili. Matkin príjem je nižší bez práce na dohodu, ktorú mala v roku 2011. Naopak príjem otca dieťaťa sa podstatne zvýšil, pričom náklady matky aj napriek bývaniu staršieho syna u otca sa prechodom syna L. na strednú školu markantne zvýšili.

Opatrovník dieťaťa sa k odvolaniu matky písomne nevyjadril.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. O. s. p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ustanovením § 202 O. s. p., v odvolacom konaní preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil, a to z nasledovných dôvodov:

Prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou oboch rodičov, a ak si túto povinnosť rodičia neplnia, môže súd aj bez návrhu určiť rozsah ich vyživovacej povinnosti. Na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov má právo podieľať sa aj ich dieťa (§ 62 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákona o rodine“)

Podľa ust. § 78 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Výživné sa určí podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolností dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. Nestačí len úvaha o tom, či doterajšie výživné je primerané, pretože inak by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Zmena pomerov v zmysle § 78 ods. 1 sa rozumie výrazná zmena tých okolností (na jednej či druhej strane, t. j. oprávneného alebo povinného), ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pôjde napríklad o také zvýšenie či zníženie (odôvodnený pokles) zárobku, či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas. Takou zmenou pomerov môže byť tiež vyšší vek dieťaťa, prípadne rozšírenie alebo zúženie vyživovacej povinnosti povinného, ale ja invalidita povinného a pod.

Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho čo uviedol v rámci odvolacieho konania tak odvolateľ - otec dieťaťa ako aj v písomnom vyjadrení matka dieťaťa konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 O. s. p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 219 ods. 2 O. s. p., keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Porovnávajúc okolnosti, ktoré tu boli v čase posledného rozhodnutia o výživnom s okolnosťami v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia, dospel aj odvolací súd k záveru, že došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje stanovenie vyššieho než naposledy určeného výživného. V tomto smere si okresný súd správne všimol, tak pokles príjmu na strane matky dieťaťa, ako aj jeho nástup na vyšší stupeň školy a tiež to, že otec dieťaťa sa zamestnal, z ktorého dôvodu má pravidelný mesačný príjem. Argumentácia výdavkami otca dieťaťa neobstojí, pretože v zmysle ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov a čo sa týka syna K. tento je už plnoletý, a preto mu nič nebráni, aby si sám podal návrh na určenie výživného ak má za to, že vyživovaciu povinnosť voči nemu si niektorý z rodičov neplní. Samotný odvolateľ neuviedol žiadne také okolnosti, na základe ktorých by odvolací súd videl dôvody pre zmenu napadnutého rozhodnutia. Všetky ním produkované tvrdenia boli známe už v prvostupňovom konaní, pričom v dostatočnej miere, zrozumiteľne a presvedčivo sa s nimi vysporiadal už okresný súd. Podľa názoru odvolacieho súdu napadnutý rozsudok okresného súdu tiež zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na zákonné rozhodnutie podľa § 157 ods. 2 O. s. p. Inak povedané, prvostupňový súd sa dôsledne zaoberal so všetkými otázkami, ktoré boli rozhodujúce v prejednávanej veci vrátane tých, na ktoré poukázal otec dieťaťa, pričom svoje závery riadnym spôsobom odôvodnil.

Podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 O. s. p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie sa mohlo začať i bez návrhu. Konanie vo veciach starostlivosti o maloleté deti je konaním, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O. s. p.). Preto odvolací súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.